

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ iuramenta in honorem Dei praestita irritari. relaxari, commutative
possint, & à quibus. Punct. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Quæ Iuramenta in honorem Dei præstita irritari, relaxari, commutari possint, & à quibus?

SVMMARIVM.

1. Gaudens potestate irritandi vota potest hæc Iuramenta irritare.
2. Quid de potestate dispensandi? Si sit potestas ordinaria omnes admittunt ad hæc Iuramenta extendi.
3. Si delegata plures negant.
4. Limitant aliqui hæc sententiam in Iuramentis, quæ non sunt voto accessoria.
5. Probabilis est, potestatem dispensandi in votis extendi ad Iuramenta in honorem Dei præstita.
6. Fit satis opposito fundamento.
7. Propria auctoritate possunt hæc Iuramenta in rem evidenter meliorem, imò æqualem commutari.

Cum Iuramentum in honorem Dei præstitum naturam voti imitari dixerimus, superiori disput. punct. 1. inde colligitur gaudens potestate irritandi vota Deo facta, gaudere etiam potestate irritandi Iuramenta, sumitur ex cap. 30. numeri ibi, æqua potestas tribuitur patri & matri relaxandi vota & Iuramenta, & ita docent, D. Thomas 2. 2. q. 89. art. 9. ad 3. & ibi Casctanus, Silvester verbo Iuramentum, 5. q. 7. Azor. 1. p. lib. 11. institutionum moralium c. 10. sine. Toletus lib. 4. sum. c. 23. num. 1. Lessius lib. 2. de iustitia c. 42. dub. 12. numero 61. Sanch. aliis relatis lib. 3. cap. 19. numero 2. Ratio est manifesta: quia potestas irritandi provenit ex potestate dominativa in personam vel in materiam promissam. Qui ergo ob potestatem dominativam in personam, vel in materiam promissam irritare vota potest, poterit & Iuramenta, quæ naturam voti imitantur. Qui autem hi sunt, loquentes de voto dicemus.

2. De potestate dispensandi & commutandi, maior est difficultas an habentes potestatem dispensandi vel commutandi vota, habeant potestatem dispensandi Iuramenta in honorem Dei præstita.

Et quidem si loquamur de habentibus potestatem ordinariam, recepta est omnium sententia affirmans potentem dispensare, vel commutare vota, posse etiam Iuramenta eius materie Deo præstita. Sic Sanchez lib. 3. de Iurament. cap. 19. numero 5. & lib. 8. de matrimonio disput. 2. numero 16. Basilii Legionensis lib. 8. de matrimonio c. 11. num. 1. Azor. 1. p. lib. 11. cap. 10. q. 2. At si loquamur de potestate delegata.

3. Prima sententia negat, quam tradit Nauarrus sum. c. 27. num. 275. vers. 16. Azor. tom. 1. sum. lib. 11. c. 10. q. 2. Petrus de Ledesma 2. tom. sum. tract. 1. 1. cap. 4. difficultate 4. Bonacina tom. 2. disp. 4. q. 1. punct. 17. num. 11. Movenitur; quia Iuramenti vinculum est diversum à vinculo voti, ut super. disp. diximus. Ergo concessa potestate solvendi vinculum voti, non debet censeri concessa potestas solvendi vinculum Iuramenti; tamen vinculum Iuramenti minus sit quam vinculum voti. Illa namque regula, cui conceditur minus concedi censetur id quod minus procedit, cum illud, quod minus est, continetur in maiori tanquam pars in toto, aut species in genere. At cum vinculum Iuramenti hæc ratione in voto non continetur, effici videtur facultatem concessam dispensandi, vel commutandi vota ad Iuramenta hæc non extendi. 2. Privilegium gratis concessum, & præcipue ad tollendam obligationem naturalem, & diuinam strictè interpretandum est iuxta textum in cap. porro de privilegiis c. cum in illos 17. & c. cui de non sacerdotali 27. de præbendis lib. 6. Ergo privilegium dispensandi in votis non est extendendum ad Iuramenta. 2. Ex stylo curiæ speciale privilegium conceditur ad commutanda vel dispensanda Iuramenta ultra privilegium commutandi, vel dispensandi in votis, ut manifestè constat ex compendio privilegiorum nostræ Societatis. Verbo commutatio. §. 1. Et notat Azor. d. q. 2. in fine.

Hanc sententiam extendunt supradicti Doctores specialiter Azor. & Bonac. supra, est Iuramentum votum confirmet, illique sit accessorium. Nam eo ipso (inquunt) redditur illud votum nouo illo vinculo superueniente ita roboratum, & confirmatum, et potens dispensare vel commutare vota, illud commutare, vel dispensare non possit. Quia facultas dispensandi vel commutandi vota, irretitur de votis simplicibus non de qualificatis, qualia sunt Iuramenta.

4. Secunda sententia temperat præcedentem media via procedens: distinguit inter Iuramenta voto accessoria, quæque ad firmandam promissionem assumuntur, & inter Iuramenta

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars. 115

menta, quæ voto accessoria non sunt, & ad firmandum bonum propositum assumuntur. Priora Iuramenta censet ex facultate dispensandi vel commutandi vota posse dispensari, vel commutari, secus verò posteriora. Sic videtur tenere Lessius lib. 2. c. 42. dub. 12. n. 60. veli. sed videntur Sanch. lib. 8. de matrimonio disp. 2. n. 23. & lib. 4. de voto c. 33. n. 18. & 20. Priorem partem probant: quia eo ipso qua Iuramentum sit voto accessorium, promissionemque confirmet, sublato voto, & promissione ipsum contruere necesse est. Sed potens dispensare in votis, potest votum, cui Iuramentum accedit dispensare; cum ex aduentu Iuramenti non mutetur eius natura. Ergo potest in Iuramento illi accessorio. Secundam partem probant fundamentis prioris sententiæ adductis.

5. Tertia sententia, cui adhæreo, (est duæ præcedentes sint satis probabiles,) affirmat, privilegium concedens commutationem, aut dispensationem votorum extendi ad Iuramenta in honorem Dei præstita, siue accessoria sint voto, siue non sic expressè suar. rom. 2. de Religione tract. de voto lib. 6. c. 14. à num. 19. Basilii Legionensis lib. 8. de matrimonio c. 11. à numero 4. Emanuel Sà, verbo votum, de voti irritat. numero 16. probabilem reputant Sanch. & Lessius supra. Ratio præcipua est: quia hæc Iuramenta ob affinitatem cum votis vota in communi hominum æstimatione reputantur. Ut satis colligitur ex Textu in cap. pervenit el segundo de iureiurando. Vbi dicitur propositum aut promissum non infringit, qui in melius commutat. Nominè enim propositi, aut promissi non solum votum, sed Iuramentum intelligitur; tum quia sub titulo de iureiurando ponitur, tum quia certissimum est, Iuramentum, cuius Deus creditor est, posse in melius commutari, quia illi est gratius. Ergo privilegium respiciens vota hæc Iuramenta respicit.

6. Hinc solum est fundamentum præcipuum prioris sententiæ. Nam est vinculum Iuramenti distinctum, & diversum sit à vinculo voti: in communi hominum æstimatione æquiparantur. Ad secundum nego privilegium, dispensari concessum, esse strictè interpretandum, ut latè probavi tract. de leg. disp. de privilegio, & dispensationibus: tamen privilegium dispensando concessum strictè interpretatur. Neque obinde sit, privilegium in bulla cruciata concessum ad vota commutanda, non extendi ad Iuramenta. Tum quia privilegia bullæ, quia sunt remunciatoria & in favorem publicum latam admittunt interpretationem. Tum quia hæc Iuramenta ob affinitatem & similitudinem cum votis sub votis comprehenduntur, argumento legis tantum ff. de seruo corrupto. iuncta lege si quis seruo, Cod. de furtis. Ad tertiam respondeo; illud fieri, non quia necessarium, sed ut securius procedatur; & serupuli cessent, præcipue cum probabile multo sit, gaudentem potestate dispensandi, vel commutandi vota, non posse Iuramenta.

Propria verò auctoritate poteris hæc Iuramenta sicut & vota in rem evidenter meliorem commutare, cum non dicatur propositum seu promissum infringere, qui in melius illud commutat. Ut dicitur in d. cap. pervenit, el segundo de iureiurando. Et ita tenet Toletus lib. 4. sum. c. 23. n. 3. in noua editione. Valentia 2. 2. disp. 6. q. 7. punct. 4. colum. 5. ad finem. Bonacina tom. 2. disp. 4. q. 7. punct. 17. n. 10. Sanch. lib. 3. sum. c. 19. num. 9. Emanuel Sà, verbo Iuram. num. 33. & alij apud ipsos. Addunt Sanch. & Bonacina supra, (quod latius tract. feci. examinabimus) idem esse dicendum de re evidenter æquali, quia posita hæc æqualitate redditur Deo, quòd illi æquè gratum est; ergo sic illi satis. Secus verò est in promissione hominibus facta, quibus æquè gratum est, quod in se est æquè bonum, aut melius, vnde non tenetur acceptare rem æqualem, aut meliorem ea, quæ sibi promissa est, sed in eadem specifica forma debet Iuramentum impleri.

PUNCTVM II.

Quæ Iuramenta in favorem hominum præstita irritari possint, vel remitti, & à quibus?

SVMMARIVM.

1. Personæ quæ potestatem habent dominativam, irritare possunt Iuramenta de materia sibi subiecta, & exemplis manifestatur.
2. Remissione seu condonatione creditoris de materia sibi promissa cessat Iuramenti obligatio.
3. Possit ne creditor Iuramentum præstitum principaliter in honorem Dei remittere si cedat in sui favorem obligatio. sub distinctione respondetur.

Regula ab omnibus Doctoribus recepta est, omnes illas personas quæ potestatem habent dominativam, irritare posse subditorum Iuramenta de materia sibi subiecta.